

POSTANOWIENIE

5 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 5 grudnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa E. L. i A. L.
przeciwko R. AG (S.A.) w W. Oddział w Polsce
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej R. AG (S.A.) w W. Oddział w Polsce
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 8 maja 2024 r., VI ACa 1961/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

[PG]

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko R. AG (S.A.) w W. Oddział w Polsce (taki sposób oznaczenia pozwanego wynika z art. 19 pkt 1 w zw. z art. 14 i art. 17 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), następnie rozszerzonym, powodowie – E. L. i A. L. wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 94407,49 zł i

48253,75 CHF wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu do dnia zapłaty, zastrzegając jednocześnie, że zapłata roszczeń na rzecz jednego z powodów zwalnia pozwanego z obowiązku świadczenia wobec drugiego z powodów; ustalenie, że zawarta pomiędzy stronami umowa o kredyt hipoteczny nr [...] z 23 września 2008 r. jest nieważna.

Roszczenie powodów związane było z zawartą 7 października 2008 r. z E. S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w W. (poprzednikiem prawnym pozwanego) umową kredytu hipotecznego nr [...], na podstawie, której Bank udzielił powodom, indeksowanego do franka szwajcarskiego, kredytu w kwocie 270 tys. zł, którego celem był zakup domu na rynku wtórnym, a przedmiotem finansowania było prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w E., przy ul. K.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa również w zmodyfikowanym zakresie.

Wyrokiem z 27 września 2022 r., Sąd Okręgowy w Warszawie, w szczególności, ustalił, że umowa o kredyt hipoteczny nr [...] zawarta w dniu 23 września 2008 r. pomiędzy E. S.A. Spółką Akcyjną Oddział w Polsce (poprzednikiem prawnym pozwanego) a A. L. i E. L. jest nieważna w całości (pkt I); zasądził od R. AG z siedzibą w W. łącznie na rzecz E. L. i A. L. kwotę 94 407, 49 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt II); zasądził od R. AG z siedzibą w W. łącznie na rzecz E. L. i A. L. kwotę 48 253, 75 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt III); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt. IV).

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie apelację wniosła strona pozwana zaskarżając wyrok w punktach pierwszym, drugim, trzecim i piątym, podnosząc zarzuty naruszenia przepisów postępowania, tj.: art. 327(1) § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 4 k.p.c. i art. 316 § 1 k.p.c.; art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego przez jego błędną wykładnię, niewłaściwe zastosowanie lub niezastosowanie, w tym art. 22¹ k.c., art. 189 k.p.c., art. 69 ust. 1 i 2 prawa bankowego w zw. z art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 1, 2 i 3

k.c. oraz art. 65 k.c.; art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 4 ust. 2 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE.L 1993 Nr 95 str. 29; dalej: „Dyrektywa 93/13”), art. 65 k.c. i art. 69 prawa bankowego, art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c.; art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c., art. 56 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 358 § 2 k.c. w zw. z art. 69 ust. 3 ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13, art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13 oraz motywem 21 tej Dyrektywy, art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 69 ust. 3 i art. 75b ustawy Prawo bankowe, art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c., art. 411 pkt 2 i 4 k.c., art. 496 k.c. w zw. z art. 497 k.c., art. 496 k.c. w zw. z art. 497 k.c. i art. 455 k.c. oraz art. 481 §1 k.c.

Pozwany we wnioskach apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości.

Powodowie wnieśli, między innymi, o oddalenie apelacji.

Rozpoznając sprawę Sąd Apelacyjny w Warszawie uznał, że apelacja pozwanego jest uzasadniona jedynie w części.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w szczególności, bezzasadny okazał się zarzut naruszenia art. 189 k.p.c., w konsekwencji należało podzielić podziela wykładnię tego przepisu dokonaną przez Sąd I instancji. W dalszej kolejności Sąd II instancji zwrócił uwagę, że kwestia naruszenia granic swobody umów w rozumieniu art. 353¹ k.c. przez konstrukcję indeksacji odnoszącą się do jednostronnie ustalanych przez bank i bez odniesienia do obiektywnych weryfikowalnych kryteriów, kursów waluty indeksacyjnej została rozstrzygnięta w uchwale Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2022 r., III CZP 40/22, której założeń Sąd odwoławczy podzielił. Następnie Sąd II instancji zauważył, że w realiach sprawy klauzula indeksacyjna odnosiła się także do kursów wskazanych w tabelach Banku, które to kursy były przezeń jednostronnie ustalone przez, a sporna Umowa ani Regulamin nie zawierały wskazania kryteriów na jakich opierał się Bank przy ich ustalaniu. Niewątpliwie tak ukształtowana klauzula indeksacyjna naruszała naturę stosunku prawnego. Jednak konsekwencją tego naruszenia, jak stwierdził Sąd II instancji, w przypadków konsumentów nie jest bezwzględna nieważność umowy, lecz bezskuteczność kwestionowanych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹

k.c. W realiach przedmiotowej sprawy zarówno klauzula spreadowa, jak i klauzula walutowa składają się łącznie na klauzulę indeksacyjną. W ocenie Sądu Apelacyjnego, klauzula, ta w świetle aktualnego orzecznictwa musi być traktowana łącznie i dotyczy głównych świadczeń będących przedmiotem umowy: tj. określenia wysokości świadczenia banku wobec powodów i świadczenia powodów wobec banku. Zarzuty pozwanego z tym związane okazały się niezasadne. Nadto w okolicznościach niniejszej sprawy brak było podstaw, aby uznać, że klauzule zostały wyrażone w Umowie kredytu w sposób jasny i precyzyjny. Przede wszystkim strona powodowa jako konsument nie została przed zawarciem umowy poinformowana przez przedsiębiorcę o ryzyku walutowym w sposób, który mógłby uzasadniać przyjęcie, że główne świadczenie zostało sformułowane w sposób jednoznaczny. Sąd Apelacyjny podzielił ocenę Sądu I instancji, iż zawarte w umowie klauzule indeksacyjne stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ i nast. k.c. W niniejszej sprawie Umowa zawiera klauzulę indeksacyjną, która odnosi się do kursów wskazanych w tabelach Banku, (jednostronnie przezeń ustalanych), a Umowa ani Regulamin nie zawierały wskazania kryteriów na jakich opierał się Bank przy ich ustalaniu. W ocenianej Umowie doszło do ukształtowania praw i obowiązków kredytobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami z rażącym naruszeniem jego interesów, przy czym owo rażące naruszenie interesów konsumenta wyrażało się także w tym, że nie był on w stanie ocenić ryzyka, z jakim wiązało się zawarcie umowy. Niewątpliwie tak ukształtowana klauzula rażąco naruszała interesy powodów i dobre obyczaje. W ocenie Sądu Apelacyjnego abuzywność umownych klauzul indeksacyjnych uniemożliwiała dalsze wykonywanie umowy kredytu i musiała prowadzić do jej upadku.

Ostatecznie wyrokiem z 8 maja 2024 r., Sąd Apelacyjny w Warszawie, w szczególności, zmienił zaskarżony wyrok częściowo w punkcie drugim w ten tylko sposób, że zastrzegł, iż zapłata zasądzonego świadczenia nastąpi za jednoczesnym zaofiarowaniem przez powodów na rzecz pozwanego kwoty 270 000 zł tytułem zwrotu kapitału kredytu lub zabezpieczeniem roszczenia o jego zwrot (pkt I); oddalił apelację w pozostałej części (pkt II).

Pozwany skargą kasacyjną zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w

Warszawie z 8 maja 2024 r., między innymi, w zakresie oddalającej apelację w pozostałej części; tj. w zakresie pkt II. sentencji tego wyroku.

Skargę kasacyjną od tego wyroku pozwany oparł na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 385¹ § 1 w zw. z art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c. w zw. z art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 1 zdanie drugie k.c. w zw. z art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 1 i art. 385² k.c. w związku z art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 69 ust. 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej "Prawo bankowe") oraz art. 65 k.c. oraz art. 358 § 2 k.c., wszystkich w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 2 k.c. w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13 oraz w związku z motywem dwudziestym pierwszym Dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 1 k.c.; art. 189 k.p.c.; art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego w zw. z art. 58 § 1 i 2 k.c. oraz na podstawie naruszenia przepisów postępowania, tzn.: art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

We wnioskach skargi, pozwany, na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt. 1 oraz 2 k.p.c., wniósł o jej przyjęcie do rozpoznania. Odnosnie do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt. 1 k.p.c. skarżący wskazał na następujące zagadnienia prawne. Pierwsze, sprowadzające się do pytania: „Czy w przypadku uznania w wyniku kontroli incydentalnej obecnych w umowie o kredyt indeksowany kursem waluty obcej klauzul spreadowych nieokreślających głównego przedmiotu umowy, za niedozwolone (nieuczciwe) warunki umowne, prawidłowym jest przyjęcie nieważności całej umowy, skoro klauzule ryzyka walutowego, określające - zgodnie z jednolitym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej - główny przedmiot tej umowy, nie stanowią niedozwolonych (nieuczciwych) warunków umownych?” – zagadnienie związane z wykładnią art. 385¹ § 1 zd. drugie k.c. w związku z art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13 oraz art. 385² § 2 k.c. w związku z motywem dwudziestym pierwszym Dyrektywy 93/13; drugie, zawierające się w zapytaniu: „Czy w przypadku uznania w wyniku kontroli incydentalnej obecnych w umowie o kredyt indeksowany do waluty obcej klauzul odnoszących się do indeksacji kredytu kursem waluty obcej za niedozwolone (nieuczciwe) warunki umowne i w konsekwencji przyjęcia upadku umowy jako konsekwencji wyeliminowania z niej mechanizmu indeksacji, kierując się zasadą utrzymania

umowy w mocy oraz mając na uwadze postulat przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, w jakiej znajdowałby się on w przypadku braku nieuczciwych warunków umownych, prawidłowe jest odwołanie się, jako do podstawy dla określenia oprocentowania zobowiązań kredytowych wyrażonych w walucie polskiej, do stawki referencyjnej WIBOR, skoro w umowie wiążącej strony stawka ta występuje i jest ona definiowana jako odnosząca się do kredytów nieindeksowanych, wyrażonych w walucie polskiej?” - zagadnienie związane z wykładnią art. 385¹ § 2 k.c. w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13 oraz w związku z motywem dwudziestym pierwszym tej Dyrektywy; trzecie związane z wykładnią art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie: „Czy wobec umożliwienia kredytobiorcom posiadającym kredyty denominowane lub indeksowane do waluty innej niż waluta polska dokonywania spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonania przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie na podstawie wyżej powołanego art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, wzięwszy pod uwagę aksjomat racjonalności krajowego ustawodawcy, uzasadnione jest przyjęcie, że kredyty denominowane lub indeksowane do waluty innej niż waluta polska są kredytami udzielonymi w złotych polskich, skoro dokonanie przez kredytobiorcę spłaty raty kapitałowo - odsetkowej albo dokonanie przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w walucie, do której denominowany lub indeksowany jest kredyt, prowadzi do skutecznego spełnienia świadczenia wynikającego ze stosunku zobowiązaniowego w postaci umowy kredytu oraz zaspokojenia wierzyciela w osobie kredytodawcy, bez konieczności dokonywania jakichkolwiek przeliczeń bądź innych operacji walutowych wpłacanych przez kredytobiorcę środków w walucie innej, niż waluta krajowa?”.

Odnosnie, natomiast, do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt. 2 k.p.c. skarżący stwierdził, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj.: art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13, art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13, art. 65 k.c., art. 354 k.c., art. 358 § 2 k.c., art. 385¹ § 1 i 2 k.c., art. 385² k.c. oraz art. 69 ust. 3 Prawa bankowego oraz art. 189 k.p.c. – zasadniczo interpretacja tych przepisów, w ocenie skarżącego uzasadniona była, w szczególności, zachodzącymi w orzecznictwie wątpliwościami,

a sprowadzającymi się do odpowiedzi na pytanie - czy wobec wyodrębnienia w konstrukcji umowy kredytu hipotecznego odniesionego do waluty obcej klauzul ryzyka walutowego oraz klauzul spreadowych, którego to wyodrębnienia w sposób wyraźny dokonał TSUE między innymi w wyrokach w sprawach C-I 18/17, Dunai oraz C-260/18, Dziubak oraz wobec ustalenia przez Trybunał, że na gruncie takiego stosunku umownego klauzule ryzyka walutowego określają główny przedmiot umowy kredytu, a tym samym wchodzą w zakres stosowania art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13 (oraz art. 385¹ § 1 zdanie drugie k.c.) i nie są poddawane ocenie przez pryzmat nieuczciwego (niedozwolonego) charakteru tych klauzul, przy uprzednim stwierdzeniu przez sąd przeprowadzający badanie, że zostały one w konkretnej umowie kredytowej sporządzone przez przedsiębiorcę w jasny i zrozumiały sposób (zostały sformułowane w sposób jednoznaczny), w razie jednoczesnego ustalenia przez ten sąd, że obecne w umowie klauzule spreadowe stanowią nieuczciwe (niedozwolone) warunki umowne, sąd ostatecznie - (i) władny jest wyeliminować z łączącej strony umowy o kredyt zarówno klauzule ryzyka walutowego, jak i klauzule spreadowe, orzekając o upadku całej umowy, zaś w przypadku odpowiedzi negatywnej, (ii) władny jest odwołać się - w ramach procesu stosowania prawa - w miejsce uznanych za nieuczciwe postanowień umownych do bezwzględnie obowiązującej i bezpośrednio stosowanej normy prawa krajowego w postaci art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, albo wykładni oświadczeń woli stron stosunku umownego w myśl art. 65 k.c., albo przepisu prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym w postaci art. 358 § 2 k.c., mając na względzie realizację celu Dyrektywy 93/13, w szczególności jej art. 6 ust. 1, jakim jest przywrócenie równowagi między stronami umowy, co do zasady przy jednoczesnym utrzymaniu w mocy umowy jako całości, jak również przy uwzględnieniu domniemania uczciwości wynikającego z motywu trzynastego Dyrektywy 93/13, zgodnie z którym zakłada się, że obowiązujące w Państwach Członkowskich przepisy ustawowe i wykonawcze, które bezpośrednio lub pośrednio ustalają warunki umów konsumenckich, nie zawierają nieuczciwych warunków. W konsekwencji w ocenie skarżącego uzasadnione jest, aby Sąd Najwyższy wypowiedział się odnośnie do kwestii, czy w razie stwierdzenia przez sąd w toku kontroli incydentalnej, że obecne w umowie kredytu hipotecznego

odniesionego do waluty obcej klauzule dotyczące spreadów walutowych stanowią niedozwolone (nieuczciwe) postanowienia umowne, zachodzą podstawy do całkowitego pozbawienia takiej umowy kredytowej jej indeksowanego charakteru, a w konsekwencji do upadku umowy, czy też właściwym jest pozostawienie w mocy mechanizmu odniesienia kredytu do waluty obcej, jako objętej zgodnym zamiarem stron umowy, oraz - czy w takim przypadku zasadne jest odwołanie się, w miejsce postanowienia bezskutecznego, do normy bezwzględnie obowiązującej art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, oświadczeń woli stron (art. 65 k.c.), bądź do dyspozytywnej normy przewidzianej art. 358 § 2 k.c. Zdaniem skarżącego, prawidłowe jest zapatrywanie uwzględniające sygnalizowane przez TSUE wyodrębnienie w umowach kredytowych klauzul ryzyka walutowego od klauzul dotyczących spreadów oraz najpełniej realizujące cele Dyrektywy 93/13, w tym przywrócenie rzeczywistej równowagi kontraktowej i równości między stronami, przy jednoczesnym zachowaniu proporcjonalności sankcji do rangi naruszenia. Ostatecznie skarżący wyraził pogląd, wedle którego niewątpliwie zachodzi konieczność rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zachodzących w orzecznictwie wątpliwości, co do dalszego wykonania umowy kredytowej, w której stwierdzono obecność nieuczciwych postanowień umownych dotyczących stosowanych przez bank - kredytodawcę tabel kursowych w wykonaniu umowy kredytu. W realiach sprawy, w ocenie skarżącego, zachodziła również potrzeba wykładni przepisu prawnego budzącego poważne wątpliwości i wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów - art. 189 k.p.c., na podstawie którego Sąd Apelacyjny w Warszawie przyjął, że po stronie powodowej występuje interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności umowy kredytu. Jak wskazał skarżący przepis ten, był wielokrotnie przedmiotem odniesienia się orzecznictwa sądów powszechnych, a jego analiza prowadzi do wniosku, że jest on stosowany w praktyce sądowej w sposób odmienny i wywołuje rozbieżności orzecznicze. Z jednej strony przyjmowane jest bowiem stanowisko, które zaprezentował Sąd Apelacyjny w realiach sprawy, iż na istnienie interesu prawnego w zakresie powództwa o ustalenie nieważności czynności prawnej nie ma wpływu kwestia kolejnych sporów, jakie powstaną pomiędzy stronami w przyszłości na skutek wydania wyroku ustalającego. Z drugiej strony prezentowane są poglądy, zgodnie z którymi ocena

istnienia interesu prawnego musi uwzględniać to, czy wynik postępowania doprowadzi do usunięcia niejasności i wątpliwości co do danego stosunku prawnego i czy definitywnie zakończy spór na wszystkich płaszczyznach tego stosunku lub mu zapobiegnie, z czego wnioskować można, że brak jest interesu prawnego w sytuacji, gdy wydanie wyroku ustalającego stanie się następnie przyczyną i punktem wyjścia dla kolejnych sporów między stronami danego stosunku prawnego, w szczególności stanowić będzie podstawę do formułowania przez strony dalszych roszczeń o świadczenie. Jak stwierdził skarżący kwestia wykładni art. 189 k.p.c. występuje obecnie powszechnie w sprawach, dotyczących kredytów odniesionych do waluty obcej, w których kredytobiorcy domagają się ustalenia nieważności umowy bądź bezskuteczności poszczególnych jej postanowień, prowadząc do odmiennych rozstrzygnięć wydawanych przez różne sądy, a także różne składy tego samego sądu. Mając na uwadze powyższe, jak również doniosłość omawianego zagadnienia prawnego dla toczących się oraz przyszłych sporów na gruncie umów powiązanych z kursem waluty obcej, w ocenie skarżącego zasadne było zwrócenie się do Sądu Najwyższego o dokonanie wykładni art. 189 k.p.c.

We wnioskach skargi kasacyjnej skarżący domagał się, w szczególności, uchylenia zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, jak również uchylenia w części tj. w zakresie pkt. I, II, III i V wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, z 27 września 2022 r. i orzeczenia co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa także w pozostałej części, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, jak również uchylenia w części tj. w zakresie pkt. I, II, III i V wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 27 września 2022 r. oraz przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części oraz o przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudence (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżący powołał się w skardze kasacyjnej na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., lecz żadna z nich nie wystąpiła.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisu, na tle którego ono powstało i przedstawieniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002,

nr 12, poz. 151, z 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ. i z 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. i z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

W odniesieniu do podnoszonych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania kwestii prawnych i wątpliwości interpretacyjnych dotyczących tzw. kredytów frankowych należy stwierdzić, że zostały już one wyjaśnione szczegółowo w orzecznictwie sądowym (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego w sprawach I CSK 2225/23, I CSK 2268/23, I CSK 2291/23 i I CSK 2334/23 oraz wyroki w sprawach II CSKP 957/23, II CSKP 1002/23, II CSKP 1956/22, II CSKP 2164/22 i II CSKP 2295/22, II CSKP 690/23, II CSKP 1996/22, II CSKP 2231/22 i II CSKP 278/23, II CSKP 380/23, II CSKP 617/23).

Jeśli natomiast chodzi o problematykę związaną z interesem prawnym powodów w stwierdzeniu nieważności umowy kredytowej odnotować trzeba, że w wyroku z 23 listopada 2023 r., C-321/22 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, iż art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z ich wykładnią dokonaną w orzecznictwie, które w celu uwzględnienia wytoczonego przez konsumenta powództwa zmierzającego do stwierdzenia bezskuteczności nieuczciwego warunku w umowie zawartej z przedsiębiorcą wymagają dowodu na istnienie interesu prawnego, w sytuacji gdy uznaje się, że taki interes nie istnieje, jeżeli konsumentowi przysługuje powództwo o zwrot nienależnego świadczenia, lub gdy może on powołać się na tę bezskuteczność w ramach obrony przed powództwem wzajemnym w przedmiocie wyegzekwowania

wykonania zobowiązania wytoczonym przeciwko niemu przez tego przedsiębiorcę na podstawie tego warunku.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., przy uwzględnieniu § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt. 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 poz.1935 ze zm). Orzeczenie o odsetkach od zasądzonych kosztów postępowania kasacyjnego znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności.

[PG]

[a.ł.]